

trezen in ne pretirava, zato pa je bil drugim že iz davna »trn v peti« in niso mu dali miru, dokler ni svoje culice zvezal. — Mladočeški poslanci izdajo neko poročilo do svojih volilcev, da jim razložijo svoje misli o izjemnem stanju. Svet pa nič kaj ne vpraša za to njih poročilo, kajti novih rečij pač ne bode v njem.

Štajarsko. Deželni šolski svet v Gradci trdi z vso resnobo, da v Mariboru ni nobene potrebe za šolski vrtec, ki se odpre slov. otrokom. Smešno, odkod pa zna, da ni take potrebe? Mar ni v našem mestu slov. otrok, ali pa je šolski vrtec le za nemško deco? Tak šolski svet, če je v rokah nemških liberalcev, pač vé vse najbolje! — Vlada je prepovedala krošnjarem ponujati svojo robo po hišah v Gradci. To je sicer dobro, a ne znamo, čemu ne izda enake prepovedi za celo deželo.

Koroško. Nemški turnarji so hoteli te dni na Kranjsko, v nemško Kočevje, toda pravi se, da jim vlada ne dovoli, ker je njim brž več za zdražbo slov. ljudstva, kakor pa za veselje, ki ga dobé v Kočevju. — V stari gimnaziji v Celovci so priredili nekako semenišče za nje, ki se učijo za učitelja. Misel ni slaba, ali vse pride na to, kaka sapa da bode v tej hiši. Nekaterim se dozdeva, da bode po liberalnem vetru in toraj malo prida.

Kranjsko. Državni poslanci zbirajo sedaj tu, sedaj tam svoje volilce, da jim poročajo o svojem delovanju. Njih osoda pa je tudi različna t. j. na nekaterih shodih zbere se več, na drugih manj volilcev, prav tako, kakor ima njih poslanec pri njih veljave. — Na novi železnici iz Ljubljane v Kočevju so imeli nesrečo in je vlak razbil c. kr. pošto t. j. voz, na katerem so bila pisma in druge pošiljatve. — Da se službe učiteljev dajo včasih »pod roko«, ne da se mesto razpiše, to ni prav, ali zgodi se neki v novem času večkrat kakor je treba.

Primorsko. V Gorici še ni slov. ljudske šole in vladi se ne mudi prignati mesto do tega, da tako šolo napravi. Kako drugače je, če in kjer gre za nemško šolo! — Slov. vasi okoli Trsta pač dajo mestu poštene svoje davke, ali laški očetje v mestnem zastopu ne dajo njim pravice skorej nobene in zato je pametna misel slov. rodoljubov, naj se vasi ločijo od mestne uprave in se postavijo v tem oziru na svoje noge.

Hrvaško. Ban Khuen-Héderváry je bil v unem tednu pri svitem cesarji in sicer jako dolgo. Iz tega pa se ugiblje sedaj veliko, kaj je mož pri svitem cesarji hotel? Iz vsega, kar se misli, pa bode, menimo, da le malo resnice. Najbrž velja cela stvar — Bosni, kajti to je mogoče, da prevzame Khuen-Héderváry tudi Bosno v svoje oskrbovanje.

Ogersko. Kolikor se posname iz raznih poročil, sedanje ministerstvo ne stoji na trdnih nogah ter utegne dnes ali jutri že dobiti slovó. In prav bi bilo, saj hoče biti skorej več, kakor kralj in ne mara, da še temu daje zapovedi, kaj sme ali česa ne sme storiti; v tej polovici naše države torej ne gre več po pravici! — V Budimpešti so napravili si toliko novih palač, da stojé sedaj po večini prazne in dobijo jih ljudje za malo vsoto v svoje roke.

#### Vnanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. so si nakopali sovražnikov sedaj tudi pri francoskih monarhistih, ker nočejo koristiti sv. cerkve djati v en koš z željo monarhistov. To se pravi: sv. oče niso zoper francosko republiko, če ona ne žali sv. cerkve.

Italija. V pravdi zoper može pri »Banca Romana« je neki kriv samo vodja te banke, vsi drugi pa so pri vseh goljufijah — nedolžna jagnjeta. Kdor verjame, pa

verjame. — Z državnim premoženjem gre zmirom navzdol, letos imajo za celih 80 milj. premalo v drž. kasah in vlada si pomore brž s tem iz zadrege, da razpiše nove davke. Prav, toda kdo in odkod jih naj človek še zmore!

Francija. Prihodnji teden tedaj pride rusko vojno brodovje do francoske države in svečanosti bodo velike, najprej v Toulonu, potem pa tudi v Parizu. Predsednik republike, Sadi-Carnot, pa ne pojde v Toulon, ampak vsprejme ruske častnike le v glavnem mestu, v Parizu. — Strike delavcev se bližajo koncu, ker delavcem primanjkuje zaslužka in s tem tudi življenja.

Anglija. Za ministerstvo Gladstone ne stoji pre-dobro, kajti skorej pri vsaki volitvi, katere je treba, zmaga sedaj njegov nasprotnik in njegova večina v drž. zboru ni bila že doslej velika. Lahko se torej zgodi, da dobi nasprotna stranka večino in torej more Gladstone vzeti slovo. Z njim pa pojde tudi Homerule pod zemljo, predno je oživela.

Nemčija. Nemci imajo sicer enega cesarja, ali pod njim še stoji več manjših držav. Le-te imajo doslej svoje premoženje, ali more biti reče človek bolje, svoje dolgove. Z novim pa se tudi to izpremeni ter pride vse denarstvo pod eno oblast — nemško cesarstvo. Ali bode zato bolje!

Rusija. Car biva še vedno na švedskih tleh in kar je imenitno, te dni ga obišče ondi tudi Pariški grof t. j. prihodnji kralj francoske države, ako se ljudstvo kedaj naveliča republike. Človeku se dozdeva, da grof ne pride v tem času k caru brez političnih namenov. Francosku vlada tudi ni posebno vesela te novice.

Bolgarija. Ako je listom kaj verjeti, nista si knez Ferdinand in minister Stambulov preveč na roko. Pravi se celo, da Stambulov ni več za kneza, ali s tem si še neki ne upa prav na svitlo, ker je ljudstvo neki za kneza, ne pa tako za njegove ministre.

Srbija. Kralj Aleksander je bil te dni v naši Opatiji in tje je prišel tudi Milan, kraljev oče. Brez pomena ta shod očeta in sina ni bil. Ne zna se pa, kaj sta imela na srci, da sta se sešla — brez matere.

Turčija. Sultan Abdul Hamid kaže nevoljo svojo zoper angleško vlado sedaj očitno, toda le-ta ga ima tako v kleščah, da ga lahko stiska, ne da se ji izvije. Te klešče pa so — zlate t. j. denar. Brez Angležanov ne more turška vlada obstati.

Afrika. Ker se bliža jesen, dobimo tudi novico za novico o novih bojih, ki so v raznih krajih vroče dežele. Največ pa so taki boji le roparske čete, sem ter tje tudi zavoljo vere. — Iz Egipta še ne pojde tako brž zadnji angleški vojak, da-si je domačim jako na poti.

Amerika. V Argentini, republiki v južni Ameriki, so imeli skorej celo leto ustajo, sedaj pa jo je vlada zadušila in se v, da ne brez krvi. — Po »združenih državah« severne Amerike so imeli v zadnjem tednu hude nevihte in nalive, škodé je veliko.

## Za poduk in kratek čas.

#### Izlet na Bizeljsko.

I Naše ljudstvo se težko loti česar novega, bodi še stvar tako koristna in potrebna. Krčevito se drži starih navad. Tako je v političnem oziru. Zarujavelih nemškutarjev se ne prime nobena pametna beseda; napake svoje nesejo navadno v grob s seboj. A tudi v gospodarskem pogledu so naši ljudje silno konservativni; vse delajo po starem kopitu, ali pa držijo križem roke. Koliko let je na primer bilo treba, da je naš vinograd-

nik začel vojsko zoper strupeno roso ali peronosporo! Če tudi je videl giniti vinograde pred svojimi očmi, vendar se je branil prepotrebnega škropljenja. Jednako je gledé trine ušice. Še dandanes se nahajajo ljudje, ki nečejo verjeti, da bi uničevala vinograde takšna mrčes. Celo omikanci imenujejo vse to včasih sleparstvo. Oči se jim odprejo še le, ko je dospela nesreča do vrhunca, in ko je škoda nepopravna.

Prav iz srca moramo torej zahvaliti gosp. Antona Gregoriča, tajnika posojilnice Ptujске, da je priredil izlet na Bizeljsko; kajti če hočemo, da se bode naš vinšćak lotil dela, treba mu je predočiti vso stvar. Na svoje oči mora videti silno nesrečo in pa krasni uspeh novega truda. Le škoda, da se je primeroma malo vinogradnikov udeležilo tega zanimivega potovanja; posebno obžalovati je mlačnost Haložanov, katerim preti največja nezgoda, ker jim v malih letih uniči trtna ušica vse vinograde. Kaj pa potem? Nastopila boče nepopisljiva beda. Zatorej je potrebno, da se o pravem času lotimo dela in zasajamo vinograde naše z ameriškimi trtami. K temu pa je treba poduka in vneme, kar zadobimo le tedaj, ako se prepričamo na svoje oči, kako krasno uspeva ameriška trta na naših tleh.

Dne 18. septembra ob dveh po polnoči smo odinili z brzovlakom iz Ptuja proti Celju, Zidanemu mostu in Brežicam, kamor smo dosli ob sedmih zaran. Tu so nas prijazno vsprejeli nekateri narodnjaki. Po zajutreku se odpeljamo na osmerih vozovih. Bilo nas je 25 in sicer: gg. Gregorič, Špricer, Gštaltel, Strašil, Zima iz Ptuja; Urbas iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju; Gomilšak in Tobias iz Jurjevec; Žunkovič s Črne gore; Petrovič, Kolednik, Vidovič iz Gruškovja; Jungar iz Vारेje; Kosar in Šošarič iz Sv. Lovrenca v Slov. goricah; Mikel od Sv. Marjete; Ježovnik, nadučitelj od Sv. Roperta v Slov. goricah; Štuhec od Male nedelje; Bela Štuhec iz Celja; Rudel in Grlica iz Halož; Zelenik od Sv. Vrbanja; Fekonja iz Očeslavec; Jurjevič iz Ptuja in Sattler s Črne gore.

Okolu 9. ure dopoldne smo se pripeljali do hiše ljubeznjivega g. Balona, ki je deželni vinarski komisar. Vzprejel nas je zelo prijazno in nas peljal v svoj vzorni ameriški vinograd; potem pa v deželnega. Razkazoval nam je jednoletne, dveletne in starejše nasade; razlagal nam, kako se ameriška trta sadi, cepi, obrezuje; kakšne vrste sodijo najbolj za to in ono zemljo. Ko dojdemo do starejših nasadov, smo kar ostrmeli; vsak je vzklilnil: oh, je to lepo! Koliko blagoslova, kajti trsi so bili obloženi s krasnim grozdem.

**Smešnica.** Onokrat bilo nas je pri Sv. Juriju zbranih nekoliko mož, vsi srednjih let. Bili smo prav dobre volje, kajti obhajali smo god radodarnega domačina. Nam pa so se pridružili tudi trije bistri fantje; ti so se ravno kar dovršili cesarsko službo in so torej radi in živo pripovedovali, kako se jim je pri vojaki godilo, kaj je bilo tam ugodnega, kaj pa težavnega, kaj vse so v tujih krajih lepega in važnega videli in kaj so pametnega, posnemanja vrednega in znamenitega čuli. Pri tem pa so tudi rado vedno popraševali, kaj se je v preteklih treh letih doma spremenilo, kaj je zdaj v gornjeradgonskem okraju najznamenitejšega itd. — Vedno muhasti in na burke pripravljeni Breko Srakoper se koj oglasi, pa jim šaljivo navede celo vrsto novostij, ob koncu pa še doda ... samo Petrovska šola in Orehovski lesení »ráfunk« ostal je pri starem. Bolj imenitnega v našem okraju pa za zdaj nimamo, kakor je mótarska »fajerberk«-nemščina in — Bračkova pravičnost.

## Razne stvari.

(Cesarjev god.) Včeraj je bil god Nj. veličanstva svetlega cesarja ter so bile po vseh mestih, koder so e. kr. uradi, vsled tega cerkvene slovesnosti. V stolni cerkvi v Mariboru so služili mil. knezoškof slovesno sv. mašo in je bilo navzočih obilo e. kr. častnikov, uradnikov in zastopnikov mesta.

(Vspored pri zborovanju.) »Katoliško politično društvo« v Konjicah ima v nedeljo dne 15. okt. 1893 popoldne ob 3. uri v navadnem zbirališču zborovanje s sledečim vspeedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo državnega poslanca g. Robiča. 3. Govor o letošnjem romanju Slovencev v Rim. 4. Naše domače težave. 5. Različni nasveti. Prav obilne vdeležbe se nadja odbor kat. polit. društva v Konjicah.

(Tombola.) Podporni komité za revno šolsko mladež pri Šentilju v Slov. goricah priredi 15. oktobra t. l. v prostorih gosp. Karla Fluherja na Štrihovci tombolo ter vabi k obilni udeležbi. Začetek bode ob 3. uri popoldne.

(Pri Sv. Križu pri Ljutomeru) priredi učiteljstvo tamošnje dne 15. oktobra v gostilnici gospoda Hauptmanna ob 3. uri popoldan tombolo. Čisti dohodek se obrne v nakup šolskih rečij za uboge šolske otroke. Prijatelji šole in uboge mladine so vabljeni k obilni udeležbi!

(Deželni zbor.) Volitev drž. poslanca za Celje, Brežice i. dr. se izvrši dne 21. novembra in je kandidat »Nemceve«, kakor naznanja vahtarica v Celji, »nemški« dr. Em. Wokaun, pristav e. kr. sodnije v Celju. Dobro srečo!

(»Nemško društvo«.) Dr. Foregger, umni veslar na Dunaji in odvetnik judovskih tvrdek, je bil v ponedeljek v Celju ter je v »nemškem društvu« razlagal na široko sedanje politične razmere naše države. No prevesela »slika« pač ni bila, katero jim je kazal, ako je mož tak malar, kakor je veslar.

(Gospodarska razstava.) V petek in v soboto imajo v Radvanji pri Mariboru gospodarsko razstavo za živino, sadje in poljske prideleke.

(Dijaški kuhinji v Mariboru) so darovali g. dr. Franc Jurtela, župan v Šmariji pri Jelšah in »štirje štirski veseljaki« skup, po 5 gld. Bog plati!

(Šolski vrtec.) Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani napravi v Mariboru šolski vrtec za slovenske otroke, toda če pride pri tem na šolske oblastnike naše dežele, ne doživimo tega. Tu nam more pomoči še samo vlada na Dunaju!

(Kratko, pa dobro!) »Die Freiwilligen Feuer- ver von Eih Maudorf hat an 4/5 Übung mit die Feuer- verspriche. Eih Maudorf 4/5 Lorenz K— Hop.« Kaj ne, da je to dobra nemščina?

(Zborovanje) podružnice sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico bode v Trbovljah, dne 8. okt. t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni Antona Volavšek-a. Na vspeodu je: 1. Predsednikov pozdrav. 2. Poročilo državnega poslanca gosp. Mihaela Vošnjaka in dežel- nega poslanca gosp. dr. Jos. Serneca o šolah. 3. Poro- čilo tajnikovo. 4. Poročilo o letošnji veliki skupščini sv. Cirila in Metoda v Sežani. 5. Volitev novega odbora. 6. Pobiranje letnine. 7. Vpisovanje novih udov in prosta zabava. K obilni vdeležbi vabi odbor.

(Sadjereja.) O priliki občnega zbora »bralnega društva« v Vitanji dne 1. oktobra je predaval gosp. J. Belé o porabi sadja. Ko bi pač kmetje bolje znali rav- nati s sadjem, veliko več dobička bi imeli!

(Blaznost.) Dne 24. septembra se je v Rozičkem vrhu, v župniji Sv. Jurija ob Ščavnici, obesila 58letna samična nagornjakinja; večkrat se jej je bilo že mešalo.